

MORT A VENÈCIA DES DEL FEDRE; LA HISTORICITAT COM A FONTS DE L'OBRA D'ART

Laia Baleta Riera

Tutor: Jordi Gómez Ubiergo

La tempesta, Giorgione

“Perquè la bellesa Fedre, i només ella, és amable i visible alhora: ella és la sola forma de l'espiritual que els nostres sentits poden copsar i suportar.”
Mort a Venècia, Thomas Mann

“Pel que fa a la bellesa, tal com ja hem dit, la seva essència fulgia entre les altres; en arribar aquí, l'hem trobada que llampava fortament pel sentit més clar dels que posseïm. Perquè la vista és el sentit més agut dels que hi ha en el cos (...) Només a la bellesa ha correspost aquest destí, ser allò més amable.” *Fedre*, Plató.

Aquest treball parteix del realitzat per Anna Somoza (curs 08-09): *La dialèctica en l'eros: la unitat del Fedre de Plató*, on es va trobar la unitat temàtica d'aquest diàleg entre la passió amorosa i la dialèctica. A l'epíleg d'aquest es va constatar una vinculació de fons entre *Mort a Venècia* de Thomas Mann i el *Fedre* de Plató, més enllà de les cites explícites.

L'objectiu d'aquesta nova recerca ha sigut indagar per què Mann no troba cap altra manera de tractar l'amor, des de la modernitat, que remetent al *Fedre*.

La primera vinculació entre les dues obres es troba en la forma d'enamorar-se del protagonista de la novel·la que és la mateixa que es presenta al *Fedre*, tipificada com a pederàstia grega. La coincidència temàtica ens ha dut a plantejar-nos *Mort a Venècia* com una traducció o versió del *Fedre*. Hem vist com en una traducció es fa evident la diferent intenció vers i des del llenguatge dels dos autors. La intenció vers el llenguatge és l'essència de tota obra i és en ella que es recrea la concepció del Ser en general, tant la pròpia de l'època com la particular de l'autor.

Al considerar *Mort a Venècia* com una traducció, hem analitzat el paral·lelisme de la *palinòdia* del *Fedre* amb la de la novel·la de Mann. Aquesta rectificació que realitza el protagonista passant d'una vida burgesa, arrelada a la societat a deixar-se endur per la bellesa d'un noi, no pot tenir el mateix caràcter que la de Sòcrates, ja que el personatge modern no viurà un amor que el durà a la unió amb la saviesa sinó que l'amor el portarà a la dissolució. És per això que la mort del protagonista no tindrà el caràcter de tancament, de figura constituïda que tenia en Sòcrates, sinó que acabarà en la desfiguració. Així que la rectificació que es produeix a *Mort a Venècia* fracassa. Tot l'estil de la novel·la i la ubicació a Venècia ens parlen d'aquesta dissolució a diferència de l'entorn i l'estil nítid del diàleg platònic. La diferent intenció vers el llenguatge de Mann mostra la impossibilitat en la modernitat de ser com Grècia.

El que s'ensenya a la novel·la és que és a través de l'hermenèutica que l'home modern s'adona que no pot escapar de la pròpia concepció de les coses. És aquí on hem vist que en l'obra d'art es recull la visió de les coses històricament esdevingudes, que és aquest el fons al que respon tota obra, alhora que ho hem trobat a *Mort a Venècia*. Aquesta historicitat de fons és el que farà que es pugui tenir una visió del ser de les coses i permetrà que la irreductibilitat es mantingui en una petita fràgil esfera en la modernitat.

“Quien piensa en lo más hondo, ama lo que más vive” Hölderlin.